

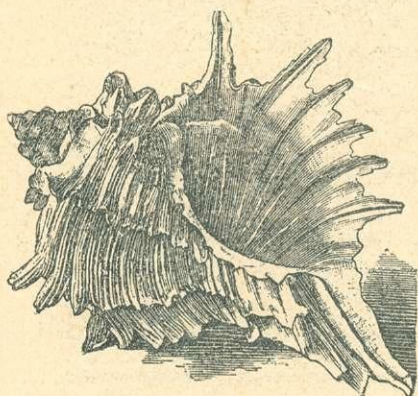
ésupán csak a halászat, mint mindenfelé űzött mesterség, de az azzal kapcsolatban kifejlődött iparszerű foglalkozások, meg a tengeri produktumokkal való kereskedés is tagadhatatlanul mélyreható támogatást nyer ezek révén.

A magyar tenger halbősége köztudomású. Velencei, chioggiai halászok járnak be a mi tengerünket és emelik ki belőle mindazt, amit bősége terem. Felváltva Fiuméba, Triesztbe, vagy más városok piacára viszik a zsákmányt — és mi olaszországi halászkéntől váltjuk vissza a mi saját halainkat. De ez még hagyján.

A Trieszt mellett levő szardínia- és szardella-gyárakból veszszük meg, tehát az osztráktól vásároljuk vissza az olaszok által a mi tengerünkben milliónyi millió számra kihalászott apró halakat! És miért? Mert a mi partvidékünk népe — amely azonban már nem tud megélni és kezd kivándorolni — nem ismeri úgy a halak járását, szokásait, ívását, gyülekezését, mint az olasz s ezért nem halászik; de

nincs hálója, horogja sem és nagyon szegény. Nem tudna versenyezni és csak kicsiben, saját szükségletére gondolva foglalkozik a halászáttal.

Nem lehetnének-e Fiumében, vagy más alkalmas helyen szintén konzerv-gyáraink? és nem halászhata-e a mi népünk is nagyban és rendszeresen?

nem fejlődhetnék-e ki Fiume felől hasonló élénk kereskedés tengeri halakkal, rákokkal s egyébvel, mint Trieszt piacától kiindulva?

Az ehhez való kezdő lépés, azután pedig e gyakorlati foglalkozásoknak irányítása és fokozása, ezzel összetüggő biológiai megfigyeléseknek megejtése: ez volna a fiumei zoológiai állomásnak első és főfeladata. Ez magában is adna neki létjogosultságot és szakavatott vezetés alatt bizonyára nagy eredményekre számíthatna. — A mint az osztrák egyetem Triesztből, úgy a magyarországiak Fiuméből kaphatnának előadásaikhoz, különböző kísérleteikhez és tudományos gyakorlati feladatokhoz megfelelő tengeri állatokat. — A budapesti egyetem és műegyetem tanszékei, a kolozsvári állattani intézet és bizonyára a zágrábi egyetem, de más tanintézeteink is bő oktatási anyagot szerezhetnének ily módon. És a mi tanárjelöltjeink, a kiknek a gyakorlati kiképzése úgy is oly nagyon hiányos, a tengeri fauna ha nem is tanulmányozásához, de legalább nagy vonásokban való látásához és legközelebbi alakjainak ismeretéhez juthatnának. Nagy dolog az kérem, mikor például a fiatal tanárnak a polip szívószemölcsös karjairól kell oktatnia, vagy a tengeri csillag állabacskáiról — és nem látta sem a polipot, a mint odaszívja magát valamihez, sem pedig a tengeri csillagot, a mint kúszik; szóval nem látta ezeket elevenen! — Tudós tanárainak vezetésével 1–2 hét alatt is sokat-sokat tanulna fiatalágunk ily tengerparti állomás látogatása alkalmával.

A magyar tudományos intézeteket, az egyetemeket szolgálni, ez lehetne tehát a tengerparti állomásunk második feladata.

S ezzel talán még ki sem volna merítve ez a tudományos feladat. A mint azelőtt Nápolyba töre-

DÉRVIRÁG.

Vörösfényes éden beborult egének
lehullt szívárványa.
Letarolt világnak száraz avarokon
porladó viránya
Penész illatával, zűlő pókhálókkkal
vayon immár tele,
Álmok délibábját hideg zuzmarával
szórta a tél tele.
Sírhanatok borulnak búverte tájakra —
gyász van mindenfelé,
Hideg göröngvőkön — fájdalom földjéből
virág nem int elé.
Torró könnyük helyén fekete éjjeiken
fehér árnyak lengnek,
Maglebbenő szárnyán a mulandóságnak
hosszú útra kelnek.
Szomorú fejfáknak lengő fátvoláról
Vigasz nem száll szerte:
Jéggé fagyolt könnyük fehér dérvirága
szirmát leejtette . . .
Rideg jövendőnek fájdalomtengerén
a remény nem éled —
A fekete éjnek hullócsillagai
soha meg nem térnek!

Lakatos Károly.

Hulló levelek.

Irta: Glück István.

— „A Természet” eredeti tárczája. —

énytelen, szürke az ég; alul szintelen kopárság terjeng mindenfelé. Homályos, tépett felhőóriások terpeszkednek szét a magas végtelenségben, megállnának, fogva tartja őket zsarnokuk, a szél. Azok az ő szárnyai, melyeken át akarja repülni a világot, hogy megöljön minden virágot, fűszálat, mely még vidámabb hangulatot tudna kel-

teni a tájakon. Nincs most már pompázásra való idő!
S a galy a fán félrehajlik a szél útjából, felsír, felzokog Mi a szélnek e jajszó! Megrázza, körülfutja, hadd hulljon le róla az utolsó szál levél is, ne legyen rajta az sem. S a levél, melyet megaszalt a nap melege, összevert a kemény szemű eső, lepördül a galyról s hull-hull le a földre a többi közé, az édes testvérek mellé. Még nem halt meg egészen. Még piros, még sárga, még rajta a szívárványszínek tarkasága, a halál, az enyészet szellemének csókja — de már szárad itt is — ott is a széleken. A mint hull lefelé, sóhaj sóhajt követ, mintha mondaná: hát én is, én is ide jutottam!

A tölgy, a gyertyánfa levele is megsárgult, megbarnult, a legtöbb ki is száradt s most úgy zörög, úgy zizeg, hogy fáj hallgatni is, mikor belemarkol a szél. Ki a nagy természet zokogását akarja hallani, tölgyerdőbe menjen; ki a lemondás gondolatát akarja szívébe kergetni, csak oda menjen, mikor azok a